

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:

Saksbehandler:

Dato:

15/623-3

Ina Tandberg

30.03.2015

Helsedirektoratets hørings svar vedrørende forslag til endringer i forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning

Et vitnemål for gjennomført høyere norsk helsefaglig utdanning skal bekrefte at innehaveren har faglig kompetanse og ferdighet for det aktuelle yrket og at utdanningsinstitusjonen har funnet vedkommende skikket for yrket.

Det er viktig at Helsedirektoratet, autorisasjonsmyndighetene, pasienter og brukere og fremtidige arbeidsgivere har tillit til at utdanningsinstitusjonene gjennomfører skikkethetsvurdering i henhold til forskrift. Dette innebærer løpende skikkethetsvurdering av den enkelte student og muligheten for en særskilt skikkethetsvurdering ved tvil om studenten er skikket for yrket.

Helsedirektoratet støtter forslag til endringer i forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning.

Tillit til at skikkethetsvurdering gjennomføres

Lov om helsepersonell har som formål å bidra til pasientsikkerhet og tillit til helsepersonell og helse- og omsorgstjenestene. Lovens autorisasjonsordning skal sikre at helsepersonell er kvalifisert og egnet for å utføre sitt yrke og er et virkemiddel for å realisere lovens formål.

Et vitnemål fra en norsk autorisasjongivende utdanning er en bekreftelse på at innehaver har faglige kvalifikasjoner og er vurdert skikket for yrket, dvs at utdanningsinstitusjonen har gjennomført skikkethetsvurdering i henhold til forskrift. Det er ikke krav om at søkere med norsk utdanning dokumenterer egnethet utover at de er vurdert skikket gjennom vitnemålet de har fått.

Når vitnemålet gir rett til autorisasjon som helsepersonell, forutsetter det at man kan ha tillit til at vitnemål ikke utstedes til studenter som er uskikket. Det er viktig at systemet for løpende og særskilt skikkethetsvurdering er godt nok og at det etterleveres. Antallet som ble vurdert som uskikket var totalt for Norge kun 2 studenter i 2014 og 1 student i

Helsedirektoratet - Divisjon kompetanse og personell

Avdeling utdanning og personell

Ina Tandberg, tlf.: 41509657

Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050

Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

2013¹. I tillegg er det få saker i skikkethetsnemdene, og et forholdsvis lavt antall begrunna tvilmeldinger. Flere av institusjonene som omfattes av forskriften har ikke vurdert noen av sine studenter som uskikket eller mottatt tvilmeldinger siden forskriften ble innført².

Det finnes ingen oversikt på lokalt eller nasjonalt nivå over hvordan muligheten for å veilede studenter ut av studiet benyttes³, eller hvordan veiledningsarbeidet av studenter for å gi anledning til utvikle seg til å bli vurdert som skikket er.

Rapporten «Skikkethetsvurdering i UH-institusjoner» tyder på at veiledningsarbeidet fungerer i varierende grad, og er vanskelig å håndtere tilfredsstillende ved universiteter og høyskoler. I en undersøkelse⁴ oppgir kun én av universitetene og høyskolene med studier underlagt skikkethetsvurdering at de anser beredskapen på området som meget god.

Selv om funnene kan skyldes at samtlige av dagens studenter er skikket, fremstår det som mer sannsynlig at systemet for skikkethetsvurdering ikke benyttes som forutsatt.

Øke varigheten av utestengning

Kunnskapsdepartementet foreslår å øke varigheten av utestengning fra maksimalt 3 år til inntil fem år og permanent for særlig graverende tilfeller. Helsedirektoratet støtter dette.

Fullføring av skikkethetsvurdering om studenten slutter på studiet

Helsedirektoratet slutter seg til vurderingen Kunnskapsdepartementet har gjort ved at det er tilstrekkelig anledning i dagens forskrift til å fullføre en skikkethetsvurdering om studenten slutter før skikkethetsvurderingen er ferdig.

Opplæring av praksisfeltets veiledere

Kunnskapsdepartementet foreslår at utdanningsinstitusjonene får formalisert sitt ansvar for opplæring av praksisfeltets veiledere. Vitnemålet utstedes fra utdanningsinstitusjonene skal være en sikkerhet for at studenten vurderes som skikket, og det er viktig at utdanningsinstitusjonene har et formalisert hovedansvar for alle deler av dette. Helsedirektoratet er tilfreds med en klarere og tydeligere beskrevet ansvars plassering, og støtter forslaget.

¹ http://dbh.nsd.uib.no/statistikk/dokumenter_htmlRapport.action?undermeny=statistikk_dokumenter&tabellId=388&fraAar=2007

² https://www.idunn.no/file/pdf/66768237/den_viktige_og_vanskelige_skikkethetsvurderingen_hvilkeut.pdf

³ <http://lovdata.no/forskrift/2006-06-30-859/§10>

⁴ http://www.idunn.no/uniped/2015/01/den_viktige_og_vanskelige_skikkethetsvurderingen_hvilkeut side 17

Manglende system for oppfølging

Dagens finansieringssystem av høyere utdanning er blant annet knyttet til studiepoengsproduksjon og gjennomføring av utdanning. Utdanningsinstitusjonene har økonomisk interesse av at flest mulig gjennomfører utdanningen som forutsatt. Dette kan motstride konsekvensen av skikkethetsvurdering: at studenten utestenges/slutter/ikke får vitnemål.

Etter Helsedirektoratets vurdering, kan det derfor være en ide å innføre et system for oppfølging av universiteter eller høyskoler som over tid ikke viser evne til å etablere og bruke gode systemer for skikkethetsvurderinger, slik at institusjonene ikke kan ha motivasjon gjennom økonomiske disincentiver til å ikke følge opp skikkethetsaker⁵.

NOKUT har ikke i løpet av sin funksjonstid vurdert oppfølgingen institusjonene har gjort av skikkethetsvurdering, verken ved tilsyn av eksisterende studietilbud eller i kvalitetssystemene til institusjonene⁶. Kunnskapsdepartementet har et overordnet ansvar for å sørge for at universiteter og høyskoler følger opp forskriften i sitt daglige arbeid.

Konklusjon

Helsedirektoratet støtter forslaget om å revidere forskriften for skikkethetsvurdering i høyere utdanning. Det kan likevel være behov for å påpeke at det lave antallet studenter som både gjennomgår særskilt skikkethetsvurdering og til slutt blir vurdert uskikket kan tilsa at forskriften ikke anvendes etter formålet. Derfor kan det være nødvendig å etablere et system for tettere oppfølging av universiteters og høyskolars gjennomføring av skikkethetsforskriften.

Vennlig hilsen

Karin Straume e.f.
divisjonsdirektør

Silje Anine Bell
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk

⁵

⁶ https://www.idunn.no/uniped/2015/01/den_viktige_og_vanskelige_skikkethetsvurderingen_hvilkeut

Kopi:
Helse- og omsorgsdepartementet